

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№2

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026 fevral

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 886 sahifa.
2026-yil, fevral

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afurovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umiddjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR BANKLARIDA RISK-MENEJMENTNING TASHKILYI MODELLARI.....	26
Madaminov Bekzod Allayarovich	
“HUDUDGAZTA‘MINOT” AJ DA AMALGA OSHIRILGAN LOYIHALAR SAMARASI	32
Shukurillaev Jahongir Botir o‘g‘li	
HARBIY XIZMATCHI AYOLLARNING MAXSUS KIYIM SIFATIGA QO‘YILADIGAN DASTLABKI TALABLARNI SHAKLLANTIRISH	37
Abduraxmanova N.D., Mirtolipova N.X., Nasirullayeva G.S.	
СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ПРОБЛЕМЫ НЕСПЕЦИФИЧЕСКОГО ЯЗВЕННОГО КОЛИТА У ДЕТЕЙ	42
Закирова Бахора Исламовна, Каримов Достон Рустам угли	
ОЦЕНКА ВОЗДЕЙСТВИЯ ФИСКАЛЬНЫХ И КРЕДИТНЫХ ИНСТРУМЕНТОВ НА РЫНКИ ВЫСОКОЛИКВИДНОЙ ПРОДУКЦИИ И ЕСТЕСТВЕННЫХ МОНОПОЛИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН.....	48
Бекзод Умматов	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ ЭКОНОМИКО-СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА.....	55
Вахидов Азизжон Саиджонович	
SUG‘URTA FAOLIYATIDAGI MOLIVAVIY RISKLAR: BAHOLASH VA MINIMALLASHTIRISH STRATEGIYALARI	58
Xalikulova Shirin Utkir qizi	
“ANDIJONDONMAHSULOT” AJ MISOLIDA XARAJATLARNING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBİ: AMALIY TAHLIL VA TAKOMILLASHTIRISH TAVSIYALARI	62
Xayitboyeva Laylo Oybekovna	
XORIJYIY MAMLAKATLARNING NORASMIY IQTISODIYOT DARAJASINI PASAYTIRISHDAGI TAJRIBASI	66
Alimardonov G‘ayratjon Nuraliyevich	
XO‘JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA BARQARORLIK HISOBOTLARI AUDITINI SHAKLLANTIRISH	72
Xolikov Ravshan Anvar o‘g‘li	
PUL - KREDIT SIYOSATINING TRANSMISSION MEXANIZMINI RIVOJLANTIRISH	76
Obidova Zilola Ikromjon qizi	
HOMILADORLIK DAVRIDA AYOLLARDA UCHRAYDIGAN GESTOZLI KATARAL GINGIVITNI KOMPLEKS DAVOLASHNI OPTIMALLASHTIRISH	81
Nomurodova Farangiz Lazizovna	
AGRAR KORXONALARDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHDA INVESTITSIYA MEXANIZMLARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA RIVOJLANTIRISH YO‘NALISHLARI	87
Egamberdiyev Abdujabbor Xusanovich	
YOSHLAR TADBIRKORLIGI VA KICHIK BIZNES IQTISODIYOTINI TA‘MINLASHDA INFRATUZILMALARDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	92
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASH METODOLOGIYASINING MAZMUNI VA TAMOIYILLARI	96
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

УПРАВЛЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫМИ КОММУНИКАЦИЯМИ В ПРОЕКТАХ	101
Носирова Гулираъно Абдулазиз кизи	
DAVLAT BUDJETI JARAYONIDA MONITORING VA MOLIVAVIY NAZORATNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	107
Yax'yayeva Dilfuza Bagdatovna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	111
Axmedov Sanjar Temur o'g'li	
RAQAMLI MOLIVA TEXNOLOGIYALARI EVOLYUTSIYASINING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI VA YUZAGA KELISHI MUMKIN BO'LGAN XATARLAR TAHLILI	117
Ko'chimov Jahongir Shuxrat o'g'li	
GAZ VA GAZ KONDENSATINI YIG'ISH VA TAYYORLASH TIZIMLARI UCHUN ZAMONAVIY LOYIHALASH USULLARI TAHLILI	123
Abdirazakov Akmal Ibragimovich Namozov Og'abek Maxmud o'g'li	
AGILE PROJECT MANAGEMENT IN THE DIGITAL ERA: STRATEGIES, FRAMEWORKS, AND BEST PRACTICES FOR SUCCESS	128
Utkirova Maftuna Murodjon qizi	
O'ZBEKISTON EKSPORTYOR KORXONALARINING YANGI BOZORLARGA CHIQUISHIDA FAOL MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH HOLATI VA MUAMMOLARI	134
Baqoyev Sunnatillo Burxon o'g'li	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING ILMIIY-NAZARIY ASOSLARI	139
Salaydinov Shodiyor Nizom o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATIDA INVESTITSION LOYIHALARNI BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY JIHATLARI	144
Qurbonov Jasurbek Pozilovich	
OPTIMIZATION OF ROADSIDE AUTO CAMPING SITES (REST AREAS) ON HIGHWAYS USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE: INFRASTRUCTURE GAPS AND CORRIDOR-BASED EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	150
Akramov Akbarjon Akmal ugli	
QURILISH KORXONALARIDA INNOVATSION MARKETING YONDASHUVLARINING AHAMIYATI	156
Aminov Abbas Mo'minboy o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA AHOLI ISH BILAN BANDLIGI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO'RSATKICHLAR	160
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
MINTAQADA XUSUSIY TIBBIYOT MUASSASALARIDA MARKETING STRATEGIYASI	165
Yakubov Temur G'anibekovich	
AHOLI DEMOGRAFIK JARAYONLARINI IFODALOVCHI STATISTIK KO'RSATKICHLAR TIZIMI	169
Siroj Zarina Rustambekovna	
AXBOROT MAHSULOTLARI BIZNESINING YAIM VA BANDLIKKA TA'SIRI: EKONOMETRIK TAHLIL	176
Abdullayev Abdulla Fayzulla o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Ziyodullayev Qahramon	
ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ: ПОЛЬЗА ДЛЯ ЭКОНОМИКИ И ЭКОЛОГИИ	185
Хамдамова Гавхар Абсаматовна	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISHNING MOLIVAVIY VOSITALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	191
Mamatov Baxodir Quldoshovich	

KO'P QIRRALI VALLARNING SHAKLLANTIRISH METODLARI VA USULLARINI TAHLIL QILISH	197
<i>Xasanov Bobirmirzo Maxmudali o'g'li, Valixonov Dostonbek Azim o'g'li, Alibekov Rasulbek Qanotbek o'g'li</i>	
MINTAQA SANOATINING TARKIBIY TRANSFORMATSIYASI VA UNNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	205
<i>Abdinazarov Xusan Shaymanovich</i>	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SUG'URTA BOZORINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	209
<i>Nomozova Qumri Isoyevna</i>	
XALQARO STANDARTLAR TALABLARI ASOSIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVINI TASHKIL ETISHNING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	216
<i>Akromov Shohrux Shuhrat o'g'li</i>	
QASHQADARYO VILOYATIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHNI TARTIBGA SOLISH TIZIMI	221
<i>Achilova Firuza Kurbanovna</i>	
BANK MENEJMENTIDA INKLYUZIV MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI, TAMOYILLARI VA STRATEGIK AHAMIYATI	225
<i>Rajabov Oybek Panjievich</i>	
MINTAQADA OLIY TA'LIM TIZIMINING ISHSIZLIK DARAJASIGA TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	229
<i>Rustamov Jasurbek Ravshanbek o'g'li</i>	
MAISHIY XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION KLASTER MODELINI JORIY ETISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	235
<i>Normurodova Zebo Eshmaxmatovna</i>	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI BOSHQARISH	240
<i>Xatamov Nurbek Ochildiyevich, Sharifi Abdul Fatah</i>	
MOLIYAVIY REJALASHTIRISHNING AMALDAGI MUAMMOLARI VA ULARNI YECHIMI YUZASIDAN TAKLIFLAR	245
<i>Pardayev Jamshid Muzaffarovich</i>	
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIK RISKLARINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	251
<i>Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li</i>	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	257
<i>Karimov Shohrux Boydulla o'g'li</i>	
"O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AKSIYADORLIK JAMIYATINING HISOBOTLARINI XALQARO STANDARTLARGA TRANSFORMATSIYA QILISH	262
<i>Astanov Zafar Murodillayevich</i>	
QARAMA-QARSHI AYLANUVCHI IKKI ROTORLI SHAMOL TURBINASINING MATEMATIK MODEL	266
<i>Pirmatov Nurali Berdiyevich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Saodullayev Abror Saypullayevich, Qurbonov Najmiddin Abduxamidovich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK VA O'RTA BIZNESNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING INSTITUTIONAL VA INVESTITSION MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	272
<i>Norboev Sarvar Azodovich</i>	
O'ZBEKISTONDA TRANSPORT SOHASIDA FAOLIYAT YURITAYOTGAN TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING IQTISODIY AHAMIYATI	277
<i>Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o'g'li</i>	
ANALYSIS OF UZBEKISTAN'S MAIN ECONOMIC INDICATORS AND GDP GROWTH	283
<i>B.Beknazarov</i>	

SOTISH JARAYONIDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR VA MARKETING TADQIQOTLARINING INTEGRATSIIYASI	288
Abduxalilova Laylo Tohtasinovna	
ПРИМЕНЕНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В АУДИТЕ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ И УЗБЕКСКИЙ КОНТЕКСТ	294
Мегноров Алмардон Абдирахмонович	
RISK MANAGEMENT STRATEGIES IN UNCERTAIN ECONOMIC ENVIRONMENTS: A GLOBAL COMPARATIVE STUDY	302
Nigmatova Malika	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	307
Hamrayev Maqsudjon Saidaxmadovich	
BARQAROR RIVOJLANISHNI TA'MINLASHDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH MASALALARI	311
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
АВТОМАТИЗАЦИЯ АУДИТОРСКИХ ПРОЦЕДУР НА ОСНОВЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И МЕЖДУНАРОДНЫХ СТАНДАРТОВ: ВЛИЯНИЕ НА КАЧЕСТВО АУДИТОРСКИХ ЗАКЛЮЧЕНИЙ	316
Киличева Ф.Б.	
MAISHIY TEXNIKA EKSPORTIDA YASHIL IQTISODIY SAMARADORLIKNI BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	320
Kushmanova Mahbuba	
GAZ TA'MINOTIDA YO'QOTISHLARNI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY ASOSLARI	324
Xamidov Xayriddin Faxritdinovich	
DAVLAT AKTIVLARINI XUSUSIYLASHTIRISHNING MINTAQA IQTISODIY RIVOJLANISHIGA TA'SIRINI BAHOLASH (QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA).....	329
Sharapov Farrux Shomuratovich	
КРИТЕРИИ ОТБРАКОВКИ ЭКСТРУЗИОННЫХ АЛЮМИНИЕВЫХ ПРОФИЛЕЙ ГРУППЫ ALMGS1 ПО МАКРОСТРУКТУРНЫМ ПРИЗНАКАМ В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ УСЛОВИЯХ	333
Ибрахимов Фаррухжон Фарходович	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA DEBITORLIK QARZLARI VA FAKTORING OPERATSIYALARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	336
G'oziyeva Mokhira Rustamovna	
KULTIVATOR YUMSHATKICH PANJALARI O'TMASLANISH DARAJASINING ISH KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	345
Quvondiqov Yoqub Tursunbaevich, Nuraliyev To'liqin Alimardanovich	
SANOAT KORXONALARINI BOSHQARISHDA INNOVATSION STRATEGIYANI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBALAR	352
To'g'onov Ibroximxo'ja	
TMK KORXONASI SHAROITIDA R6AM5 MARKALI TEZKESAR PO'LATDAN TAYYORLANGAN PARMA UCHUN TERMIK ISHLOV BERISH REJIMI	358
Djalalova Sevara Toxtamuratovna	
РОЛЬ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В РАЗВИТИИ ИНКЛЮЗИВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ	362
Шоев Алим Халмуратович	
TRANSFORMATSIYA VA XUSUSIYLASHTIRISH OMILLARINING BANK SAMARADORLIGI KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	367
Umirzoqova Aziza Olim qizi	
SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	372
Ismatov Raxmatilla Oltinovich	
RAQAMLI TO'LOV TIZIMLARI TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILI SIFATIDA.....	376
Yoqubjonov Ibrohim G'olibjon o'g'li	

BANK TIZIMIDAGI AKTIVLARINING UNUMDORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA STRATEGIK YONDASHUVLAR	379
Sadikov Q.M.	
СЦЕНАРНОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ПОВЫШЕНИЯ ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТИ ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЁННОСТИ И СТРУКТУРНЫХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	383
Муслимова Ф.С., Хашимова Н.А.	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLARNI TAQDIM QILISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	390
S.M. Raximova	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	395
Qurbanova Muazzam Fazliddinovna	
IQTISODIYOTNING TRANSFORMATSİYALASHUVI JARAYONIDA INVESTITSION KREDITLASHNING TAHLILI	399
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA EKSPORTNI RAG'BATLANTIRISH MASALALARI	404
Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARNING INNOVATSION FAOLIYATINI INVESTITSİYALAR YORDAMIDA QO'LLAB-QUVVATLASH	408
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
FRANSUZ TILIDA FE'L SEMANTIKASINING KO'PMA'NOLILIK VA BIRMA'NOLILIK ASPEKTLARI	412
Jo'rayeva Malohat Muhammadovna, Bekmetova Munisa Karimbayevna	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA ASOSIY KAPITALGA KIRITILGAN INVESTISIYALARDA CHET-EL INVESTISIYASI VA KREDITLARINI ROLI	418
Sultanov Anvar Abdullaevich	
INSON QON TOMIRLARINING TARMOQLANISHINI L-SISTEMALAR ASOSIDA HOSIL QILISH ALGORITMNI ISHLAB CHIQUV	423
Boliyeva Dilrabo Nurbek qizi	
YASHIL IQTISODIYOT LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK (DXSH)NING AHAMIYATI	429
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
NAMANGAN VILOYATIDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI	434
Otaylor Usmonaliyev	
TIJORAT BANKLARIDA VALYUTA ARBITRAJI VA UNING MOHIYATI	440
Yaxyayev Ziyodilla Lutfullayevich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN ALOQA SOHASINI MOLIYALASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	443
Mirzaraximova Aziza Azimjanovna	
DON VA UN MAHSULOTLARINI QAYTA ISHLASH KORXONALARIDA MARKETING FAOLIYATINI BOSHQARISH XUSUSIYATLARI	450
Boyjigitov Sanjarbek Komiljon o'g'li	
SURXONDARYO VILOYATIDA TUXUM ISHLAB CHIQUVISHNING JORIY HOLATI TAHLILI	454
Ismoilov Zuhridin Sayitqulovich	
ZAMONAVIY TURAR-JOY ME'MORCHILIGIDA MILLIYLIK VA AN'ANAVIYLIKNING O'RNI VA AHAMIYATI	459
Toshniyozov Otabek Hakimovich	
MARKAZIY QIZILQUM FOSFORIT RUDALARIDAN QIMMATBAHO KOMPONENTLARNI KOMPLEKS AJRATISH TEXNOLOGIYASI	464
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Ruzibayeva Dildora Akramovna, Xushvaqtova Dilshoda Shavkat qizi	

BANKLARDA CHAKANA KREDITLASH JARAYONLARINI RAQAMLASHTIRISH TARTIBI	470
<i>Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi</i>	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNI QO‘LLAB-QUVVATLASHNING XALQARO MODELLARI HAMDA ULARNING AMALIY AHAMIYATI	476
<i>Nodirbek Shavkatovich Mirzaaxmedov</i>	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIDA XOTIN-QIZLARNING BOSHQARUV KARYERASI: MOHIYATI, ZARURIYATI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	483
<i>Abduraxmonova Feruzabonu</i>	
ASOSIY KAPITALGA INVESTITSİYALARNI MOLIYALASHTIRISHNING RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR TAJRIBALARI	489
<i>Xoshimov Sobir Murtazayevich</i>	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALARDA MARKETING FAOLIYATINING TASHKILIY TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	495
<i>Uzakova Umida Ruziyevna</i>	
OLIY TA‘LIMNI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGI VA PROFESSOR-O‘QITUVCHI–TALABA NISBATI O‘RTASIDAGI IQTISODIY BOG‘LIQLIK.....	502
<i>Dusanov Salim Mamarasulovich</i>	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ВНЕДРЕНИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СИСТЕМЫ AML: АНАЛИЗ ПРАКТИК ВЕДУЩИХ БАНКОВ И СТРАН СНГ	507
<i>Рашидов Авазбек Рахимович</i>	
BOJXONA TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHDAGI MAVJUD MUAMMOLAR TAHLILI	516
<i>Radjapova Latofat Sardorovna</i>	
DEFORMATSİYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ (STANDARD LINEAR SOLID MODEL, SLS) MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONINI TAHLIL QILISH	523
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o‘g‘li, Faxriddinova Rayhona Vahobjon qizi, Rustamova Ruxsora Kamtar qizi</i>	
ВЛИЯНИЕ КЕРАМИЧЕСКИХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ НА ТЕПЛОВУЮ ЭФФЕКТИВНОСТЬ КАМЕННОГО ТЕПЛОАККУМУЛЯТОРА В СОЛНЕЧНО-АССИСТИРОВАННЫХ БИОГАЗОВЫХ УСТАНОВКАХ	530
<i>Д.М. Жураханов</i>	
O‘ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISHNING KELAJAKDAGI IMKONIYATLARI.....	537
<i>Akbarov Husniddinjon Mo‘ysin o‘g‘li</i>	
MAHALLIY BUDJETLARNI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA OCHIQLIKNI KUCHAYTIRISH	544
<i>Xolmirzayev Ulug‘bek Abdulazizovich, Normatov Joxongir Murodillayevich</i>	
DON MAHSULOTLARI TARMOG‘IDA ISHLAB CHIQARISH QUVVATLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	548
<i>Aipova Iroda Ikramovna</i>	
BUXORO VILOYATI SANOATI ISHLAB CHIQARISHINING TARMOQ TARKIBI DINAMIKASI VA UNDAGI O‘ZGARISHLAR TAHLILI	554
<i>Toshov Mirzabek Hakimovich</i>	
TEMIR YO‘L TRANSPORTINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEZONLARI	560
<i>Nurxo‘jayeva Xilola Hakimxo‘jayevna</i>	
СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УПРАВЛЕНИИ УГОЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТЬЮ НА ОСНОВЕ УСТОЙЧИВОСТИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА	568
<i>Teshaboyev To‘lqin Zakirovich, Muradov Botir Xayat</i>	
IQTISODIYOT TARMOQLARIDA SUV ISTE‘MOLINING BOSHQARUVINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY JIHATLARI	578
<i>Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Turg‘unov Muhammadaziz Baxtiyorjon o‘g‘li</i>	
SUV RESURSLARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA MOBIL ILOVALAR ASOSIDA SAMARADORLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI	584
<i>Karimov Anvarjon Muqumjonovich, Uzakov Sirojiddin Djuraboyevich</i>	

SUN'YI INTELLEKT VA IQTISODIYOTNING O'ZARO ALOQADORLIGI	591
Sobirov Abdurasul Abdugafarovich	
IDENTIFICATION OF WEAVING STRUCTURES IN PILE FABRICS	596
Bahrom Baturovich Dautov, Bakhtiyor Yormakhmatovich Abduganiyev, Erkin Shamsiddinovich Rayxonov, Nazar Kilichov Bafoevich	
INNOVATIVE APPROACHES TO ENSURING FINANCIAL STABILITY IN COMMERCIAL BANKS	602
Otajanova Shahnoza Shuhratovna	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATI VA OLIY TA'LIM SIFATI KO'RSATKICHLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK MASALALARI	608
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATIDA DAROMADLAR VA UNING AHAMIYATI	613
Kenjayev M.G'	
MAJBURIYATLAR AUDITINING ASOSIY O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	618
Ergasheva Vasila Abdumajitovna	
MAMLAKATIMIZDA OLIY TA'LIM EKSPORT XIZMATLARI MOLIYAVIY NATIJADORLIGINI TA'MINLASHNI TAKOMILLASHTIRISH	623
Abdusattarova Dildora Bohodirovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINI MOLIYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI TAHLILI	630
Djurayeva Lola Abdugabbarovna	
JAMOAT YO'LOVCHI TRANSPORTINI YO'NALISHLARDA HARAKATI MUNTAZAMLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI OMILLAR	635
Nazarov Anvar Aripovich, Siddiqov Beknazar Jumanazar o'g'li	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	643
Ismatullayeva Munisxon Bori qizi	
O'ZBEKISTONDA YAKKA TARTIBDAGI TADBIRKORLARNI SOLIQQA TORTISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: 2026-YIL ISLOHOTLARI VA RAQAMLI MA'MURCHILIK	649
Yakubov San'atbek Ravshanbekovich	
ISHLAB CHIQRISH SANOATI CHIQINDILARIDAN LITIY BIRIKMALARINI AJRATIB OLIISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIK YECHIMLARI	655
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Komilov Botir Asqar o'g'li	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING MOLIYAVIY RISKLARINI BAHOLASHDA MIQDORIY USULLARDAN FOYDALANISH	663
Raximov Abduxalil Toshbotirovich	
JUN TOLASINI MAYDA VA YIRIK IFLOSLIKLARDAN TOZALASH TEXNOLOGIYASI VA USKUNALARINI TAKOMILLASHTIRISH	669
Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich	
O'ZBEK VA FRANSUZ TILLARIDA KASB-HUNAR TA'LIMI TERMINLARINING SEMANTIK QIYOSIY TAHLILI	673
Jabbarova Gulbahor Jumanazarovna	
GAZ BALLONLI AVTOMOBILLARDA RADIOTO'LQINLI UZATMALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRILGAN TEXNIK NAZORAT TIZIMINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	677
Mirzayev Bahodir Nuriddinovich, Zulfiqorova Guldon Akbarjon qizi	
MINTAQANING TASHQI SAVDO AYLANMASINI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARI	682
G'oyibnazarov Muxammad Xamidbekovich	
IQTISODIY TADQIQOTLARDA SO'ROV O'TKAZISH METODI VA UNING ANKETA HAMDA INTERVYU SHAKLLARINI QO'LLASH MASALALARI	687
Dusmurov Radjabbay Davlatbayevich	

O'ZBEKISTONDA AUDITORLIK FAOLIYATI RIVOJLANISHI VA BIZNESDA MANFAATLAR UYG'UNLIGI.....	693
Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
DAVLAT MOLIYASI VA BANK-MOLIYA INSTITUTLARINING IQTISODIY O'SISHDAGI O'RNI.....	698
Sayitbayev Shermirza Datkamirzaevich	
TRANSFORMATSIYALASHUV SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI MUSTAHKAMLASH YO'NALISHLARI	703
Xolmatov Dilmurod Maxmudjonovich	
TIJORAT BANKLARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYASI: AN'ANAVIY BANKING TIZIMIDAN NEOBANKLARGA O'TISH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	711
Shokirov Sardor Inotdullo o'g'li	
AVTOMATIK LOKOMATIV SIGNALIZATSIYA KODLARINI UZATISH VA DESHIFRATSIYALASH QURILMASI ISHINI TAHLIL QILISH VA DASTURIY TA'MINOTINI ISHLAB CHIQUISH.....	718
Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Qodirov Izzatjon Abrorjon o'g'li	
ФИНАНСОВАЯ МОДЕЛЬ УСКОРЕНИЯ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ ЧЕРЕЗ ОПТИМИЗАЦИЮ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОДДЕРЖКИ СТАРТАП-ПРОЕКТОВ В ВУЗАХ	724
Касимова Наргиза Сабитджановна	
KORXONALARDA PUL OQIMLARINI BOSHQARISH SAMARADORLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIK O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	729
Omonov Otajon Juraqulovich	
INVESTITSIYALAR VA INNOVATSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLARNING ILG'OR TAJRIBALARIDAN FOYDALANISH YO'NALISHLARI.....	734
Gafurova Umida Fatixovna	
O'ZBEKISTONDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI HAMDA ULARNING YECHIMLARI BO'YICHA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISHLAR TAHLILI.....	740
Bekmetov Xursandbek Iloxamovich	
THE INTEGRATION OF TRADITION AND INNOVATION IN WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP IN UZBEKISTAN: ECONOMIC MECHANISMS AND STRATEGIC APPROACHES	747
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
KO'TARILGAN TEMIR YO'L ESTAKADASIDA VAGONDAN KO'MIR TUSHIRISH JARAYONIDA CHANG TARQALISHINI BAHOLASH	757
Tohtemirov Inomjon Muqimjonovich, Xudayberganov Sakijan Kabildjanovich	
DUMKAR TIPIDAGI VAGONLARDAN YUKLARNI TUSHURISH VAQTIDA ULARNING AG'DARILISHINI OLDINI OLUVCHI TAKOMILLASHTIRILGAN QURILMANING ILMIY ASOSLARI.....	762
Yusupov Azizjon Qahramonovich, Normoxmatov Bekzodjon Shovkat o'g'li	
TEMIR YO'L STANTSIYALARIDA ARALASH POYEZDLAR HARAKATI UCHUN AVTOMATIK MARSHRUTNI SOZLASH USULI	769
Boltayev Sunnatillo Tuymurodovich, Raxmonov Bobomurod Baxtiyorovich, Kasimova Qamara Amonovna	
O'ZBEKISTON MAHSULOTLARINI XORIJIY BOZORLAR UCHUN TAYYORLASHDA FRANCHAYZING ASOSIDA NUFUZLI BRENDLAR BILAN HAMKORLIK VA QO'SHMA LOYIHALAR MEXANIZMINI ISHLAB CHIQUISH.....	777
Xodjayev Anvar Rasulovich	
AKSIONERLIK JAMIYATLARDA MOLIYAVIY INVESTITSIYALAR HISOB VA AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA YURITISH.....	783
Syunov Yorqin Bekmurodovich	
INCREASING THE EFFICIENCY INDICATORS OF DIESEL ENGINES BY IMPROVING THE COOLING SYSTEM	789
Khushnaye Obid, Orakbaeva Guljakhon	

TRANSPORT SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK VA IQTISODIY O'SISH INTEGRATSIYALASHGAN YONDASHUV VA IMKONIYATLAR.....	794
Narziyev Umidjon Baxrillayevich	
TURISTIK-REKREATSION XIZMATLARNI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI.....	801
Usmanova Zumrad Islamovna	
МЕХАНИЗМ ФОРМИРОВАНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ В ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЯХ В РАМКАХ РИСК-МЕНЕДЖМЕНТА.....	806
Ахмедова Нилуфар Шукратовна, Курбонбекова Мохичехра Туробжоновна	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA SOLIQ MA'MURCHILIGI USLUBIYATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	819
Umurzak Ablakulovich Radjabov	
TOVARLAR VA XIZMATLARNI TABAQALASHTIRISH STRATEGIYASINING XUSUSIYATLARI	825
Sodiqov Miraxror Abbos o'g'li	
AUDITORLIK TEKSHIRUVINI REJALASHTIRISHDA XAVF-XATARLARNI BAHOLASHNING INNOVATSION USULLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI.....	830
Saidova Sevaraxon Abdumo'min qizi	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR SANOAT SEKTORIDA SIRKULAR BIZNES-MODELLARNI YASHIL MOLIYALASHTIRISH MEKANIZMLARI.....	834
Isamuxamedov Boxodir Baxramovich	
РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В ОБЕСПЕЧЕНИИ УСТОЙЧИВОСТИ ЭКСПОРТНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ИНДУСТРИАЛИЗАЦИИ	838
Бобоев М. Р.	
МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ УСТОЙЧИВО-ЦИФРОВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА И ВОЗМОЖНОСТИ АДАПТАЦИИ ПРАКТИК SMART TOURISM ДЛЯ КУЛЬТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИХ РЕГИОНОВ (НА ПРИМЕРЕ БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ)	844
Усманова Азиза Баходировна	
ENERGY MANAGEMENT STRATEGIES FOR HYBRID ELECTRIC VEHICLES: A COMPREHENSIVE REVIEW.....	849
Asretdinova L.J., Gulnora Sh.Y.	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASTERLARIDA INVESTITSIYA FAOLIYATINI BOSHQARISH VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH.....	864
B.Q. Madartov	
SINXRON GENERATORNING O'Z-O'ZIDAN CHAYQALISH JARAYONINI TAHLIL QILISH	867
Bekishev Allabergen Yergashevich, Zayniyeva Oliyaxon Egamberdiyevna, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Samadov Ilyos Azamat o'g'li	
SUG'URTA SOHASINING IQTISODIY-HUQUQIY MOHIYATI VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: NAZARIY ASOSLAR, MILLIY VA XORIJIY TAJRIBALAR	875
G'oziyeva Aziza Abdusalomovna	
YANGI O'ZBEKISTON – UCHINCHI RENESSANS: CHORVACHILIKDA XALQ VETERINARIYASI XIZMATI TARIXI.....	880
Sayfudinova Djamila Badridinovna	

YANGI O‘ZBEKISTON – UCHINCHI RENESSANS: CHORVACHILIKDA XALQ VETERINARIYASI XIZMATI TARIXI

Sayfudinova Djamila Badridinovna

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,
chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

E-mail: jamilasayfudinova@gmail.com

ORCID: 0009-0009-6092-0398

Annotatsiya. Mazkur maqolada Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida Uchinchi renessans poydevorini barpo etishga qaratilgan vazifalardan kelib chiqib, tariximizning hali yetarli o‘rganilmagan sahifalariga yosh veterinariya mutaxassislarning qiziqishini uyg‘otish masalalari yoritiladi. Shuningdek, yurtimiz tarixida mavjud ma‘naviy merosni chuqur o‘rganish asosida ularni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash hamda qadimdan chorvachilik sohasi rivojlangan xalqimizning boy tarixini chuqur tadqiq etish masalalari tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: xalq veterinariya xizmati tarixi, Uchinchi renessans poydevori, “Avesto”, qo‘lyozma manbalar, veterinariya (baytarlik), ot kasalliklari, yilqichilik, chorvachilik, chorvachilikda ofat keltirgan kasalliklar, chorvador, hayvonlarning nomi va turlari, ularning qiliqlari va fe‘li, veterinariya va tibbiyotda qo‘llaniladigan o‘xshash dorivor vositalar.

Abstract. This article is based on the objectives set within the framework of the new development strategy of Uzbekistan aimed at creating the foundations of the Third Renaissance. The study highlights the importance of stimulating the interest of young veterinary specialists in the still insufficiently explored pages of national history. Particular attention is paid to educating them in the spirit of patriotism through a deep study of the spiritual heritage of our country, as well as to conducting an in-depth analysis of the rich history of the Uzbek people, in which animal husbandry has developed since ancient times.

Keywords: history of the national veterinary service, foundations of the Third Renaissance, Avesta, manuscript sources, veterinarian (baytar), horse diseases, horse breeding, animal husbandry, diseases that caused disasters in livestock farming, livestock breeder, names and types of animals, their habits and behavior, medicinal substances used in both veterinary medicine and human medicine.

Аннотация. Данная статья основана на задачах, поставленных в рамках новой стратегии развития Узбекистана, направленной на создание основы Третьего Ренессанса. В работе рассматриваются вопросы пробуждения интереса молодых ветеринарных специалистов к малоизученным страницам нашей истории. Особое внимание уделяется воспитанию молодежи в духе патриотизма на основе глубокого изучения духовного наследия нашей страны, а также всестороннему исследованию богатой истории народа, у которого животноводство развивалось с древних времен.

Ключевые слова: история народной ветеринарной службы, основание Третьего Ренессанса, «Авеста», рукописные источники, ветеринар (байтар), болезни лошадей, коневодство, животноводство, болезни, вызывавшие эпидемии в животноводстве, скотовод, названия и виды животных, их повадки и характер, лекарственные средства, применяемые как в ветеринарии, так и в медицине.

KIRISH

Yoshlarni yetuk mutaxassis va komil insonlar darajasida tarbiyalashda tarixning o'рни beqiyosdir. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida yetti ustuvor yo'nalish hamda yuzta maqsaddan iborat dolzarb vazifalar belgilangan. Mazkur strategiyada O'zbekiston tarixini o'rganish va targ'ib qilishni yanada rivojlantirishga qaratilgan 77-maqsad vazifalari xalqimiz tarixining kam o'rganilgan sahifalarini ilmiy jihatdan tadqiq etishga alohida e'tibor qaratadi.

Yurtimiz tarixining ana shunday kam, deyarli o'rganilmagan sahifalaridan biri — O'zbekiston chorvachiligi rivojida veterinariya xizmatining shakllanishi va taraqqiyoti tarixidir¹.

Vatanimiz tarixini manbalar asosida ilmiy jihatdan xolisona o'rganish jarayonida har bir sohaning, jumladan chorvachilik rivojlangan xalqimizning veterinariya tarixini tadqiq etish muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa soha vakillarini, xususan veterinariya mutaxassislarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda ham muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Ilmiy izlanishlar shuni ko'rsatadiki, veterinariya va tibbiyot qadimdan o'zaro uyg'un holda shakllanib rivojlangan. Ko'plab tarixiy manbalarda qadimgi chorvador ajdodlarimiz ushbu sohada katta tajriba va mahoratga ega bo'lganligi qayd etilgan. Zero, anglash, ya'ni o'zlikni anglash jarayoni tarixni o'rganishdan boshlanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Qadimgi O'zbekiston hududi (Sug'd, Buxoro, Xorazm) hamda umuman Markaziy Osiyoda veterinariya xizmatlari tarixiga oid ma'lumotlar turli tarixiy manbalarda uchraydi.

Abu Ali ibn Sino (Avitsenna)ning mashhur "Tib qonunlari" asarida turli kasalliklar, dorivor vositalar hamda chorva sog'lig'i bilan bog'liq ayrim tavsiyalar keltirilgan. Ushbu asarda hayvonlar bilan ishlash va ularni davolashga oid ayrim amaliy maslahatlar ham uchraydi.

Abu Rayhon Beruniy o'z asarlarida dorivor o'simliklar va dori vositalari haqida muhim ma'lumotlar keltirgan bo'lib, ularda chorva kasalliklari bilan bog'liq ayrim tavsiflar ham mavjud.

Temuriylar davri manbalari, jumladan "Zafarnoma" va "Boburnoma" asarlarida chorvachilik, ot parvarishi, naslchilik hamda veterinariya amaliyotiga oid tarixiy ma'lumotlar uchraydi. Ushbu manbalarda hayvonlarni parvarishlash, ulardan harbiy va xo'jalik faoliyatida foydalanish hamda ularning sog'ligini saqlash bilan bog'liq tajribalar tasvirlangan.

Shu bilan birga, qayd etish lozimki, ushbu olimlar merosida veterinariya tibbiyoti alohida mustaqil fan sifatida emas, balki chorvachilik, tabobat va dorivor vositalardan foydalanish doirasida yoritilgan. Qadimgi Markaziy Osiyo sharoitida veterinariya sohasiga oid mustaqil yozma manbalar nisbatan kam uchraydi. Shu sababli tarixchilar ushbu yo'nalishdagi ma'lumotlarni qishloq xo'jaligi, tabobat va madaniy merosga oid umumiy tarixiy manbalar asosida tiklaydilar.

Markaziy Osiyo arxeologiyasi va qadimgi turmush tarzi bo'yicha tadqiqotlar olib borgan fransuz olimi Klod Rapen ham o'z ilmiy izlanishlarida mintaqa aholisi hayoti, jumladan chorvachilik va u bilan bog'liq madaniy jihatlarni o'rganishga alohida e'tibor qaratgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada O'zbekiston hududida qadimdan hayvonlarni xonakilashtirish, chorvachilik hamda dastlabki xalq veterinariyasi xizmatining vujudga kelish jarayonlari tarixiy manbalar asosida o'rganildi. Tadqiqot davomida tizimli yondashuv, induksiya va deduksiya, analiz va sintez, qiyosiy tahlil, zamon va makon tamoyillari, abstrakt fikrlash, monografik hamda mantiqiy yondashuv kabi ilmiy usullardan foydalanildi. Mazkur metodlar yordamida chorvachilik va veterinariya faoliyatining tarixiy rivojlanish bosqichlari, ularning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati hamda xalq tabobati bilan bog'liq jihatlari kompleks tarzda tahlil qilindi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ayrim manbalarda go'yoki veterinariya sohasi O'zbekiston hududida Rossiya imperiyasi davrida shakllanib, keyinchalik sobiq sovet davrida rivojlangan degan fikrlar uchraydi. Biroq tarixiy manbalar shuni ko'rsatadiki, xalqimiz qadim zamonlardan boshlab uy hayvonlarini turli kasalliklardan asrash, chorvachilik va yilqichilikni rivojlantirish masalalariga alohida e'tibor qaratgan.

Bu holat xalqimizning bebaho ma'naviy merosida, xususan qadimiy yozma manbalarda, ayniqsa "Avesto" asarida o'z aksini topgan. Mazkur manbada chorva va uy hayvonlarini xavfli kasalliklardan saqlash, ularni to'g'ri parvarish qilish hamda chorvachilik bilan shug'ullanish uchun malakali va mehr qo'ygan kishilarni tanlash

¹ O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" gi 2022-yil 28-yanvardagi PF–60-son Farmoni. <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>

zarurligi ta'kidlanadi. Ya'ni chorva taqdirini bu kasbni sevgan va mas'uliyat bilan yondashadigan insonlarga ishonib topshirish lozimligi qayd etiladi.

“Avesto”ning “Yasna” qismida Ahura Mazda tomonidan chorva egalari uchun erkin hayot va erkin faoliyat yuritish imkoniyati yaratilishi haqida fikrlar bayon etiladi. Shuningdek, unda chorva, ayniqsa sigirlar podasi, sernasl qo'ylar, tuyalar hamda yangi sog'ilgan sut kabi ne'matlar inson hayotining muhim farovonlik manbai sifatida tasvirlanadi.

Xalqimizning qadimiy muqaddas manbalaridan biri bo'lgan “Avesto”da chorva mollari va ularning mahsulotlari haqida yuqori baho berilib, chorvachilik jamiyat farovonligining asosiy omillaridan biri sifatida ulug'lanadi. Mazkur asarda jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy tuzilishi haqida ham muhim ma'lumotlar beriladi. Unda qadimgi jamiyat asosan chorvadorlar va dehqonlardan tashkil topganligi, dastlab chorvachilik rivojlanib, keyinchalik dehqonchilik taraqqiy etgani ta'kidlanadi.

Manbalarda chorva boyligi jamiyatning muhim iqtisodiy ko'rsatkichlaridan biri sifatida talqin qilinib, ko'plab podalar, qoramollar, qo'y-echkilar, otlar va tuyalar haqida ma'lumotlar keltiriladi. Shuningdek, ularni sog'lom saqlash, ko'paytirish, toza yaylovlar bilan ta'minlash kabi masalalar alohida e'tirof etiladi.

Shu tariqa, tarixiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki, o'lkamizda chorvachilikni rivojlantirish va uni turli kasalliklardan himoya qilishga qaratilgan dastlabki veterinariya amaliyoti qadim zamonlardan boshlangan. Bu jarayon yozma manbalar paydo bo'lishidan ham ancha avval shakllangan bo'lib, keyinchalik xalq tabobati va veterinariya tajribalarining rivojlanishiga asos bo'lib xizmat qilgan.

Tarixiy manbalarning guvohlik berishicha, aholining eng nufuzli tabaqalariga mansub kishilar odamlar va hayvonlarni davolashda bir xil dorivor vositalardan foydalanish hamda o'xshash tashxis qo'yish usullarini qo'llaganlar. Chorvachilikka katta zarar yetkazgan xavfli kasalliklarning oldini olish, ularni davolash usullarini boshqa hudud va mamlakatlarga yoyish zarurati vujudga kelgan. Shu sababli katta chorva podalariga ega bo'lgan mulkdorlar va davlat hukmdorlari veterinariya amaliyoti hamda davolash usullari bayon etilgan ilmiy-amaliy adabiyotlarni keng tarqatishdan manfaatdor bo'lganlar.

O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti fondlarida saqlanayotgan qo'lyozma manbalar orasida veterinariya sohasiga oid o'nlab asarlar mavjud. Biroq ushbu qo'lyozmalarning ko'pchiligi sobiq sho'rolar davrida deyarli o'rganilmagan.

Xususan, institut fondlarida saqlanayotgan 6558, 9799/11 hamda 5694, 5203/11 raqamli qo'lyozmalarda xalq veterinariya tabobati haqida qimmatli ma'lumotlar keltirilgan. Ushbu manbalarda Aristotel tavsiyalariga ko'ra Aleksandr Makedonskiy otlarni tanlashda ularning tashqi tuzilishi, odati va qiliqlariga alohida e'tibor qaratgani haqida ma'lumotlar uchraydi. Shuningdek, ot kasalliklari, ularni davolash usullari, dorivor o'simliklar, otlarni parvarish qilish hamda yil fasllariga qarab amalga oshiriladigan parvarish usullari haqida yozilgan qo'lyozmalar mavjudligi qayd etiladi.

Aristotelning ushbu qarashlari keyingi davr olimlari tomonidan ham rivojlantirilgan. Xususan, “veterinar-baytar” nomi bilan mashhur bo'lgan olim Abu Bakr al-Munzir al-Baytar (1248-yilda vafot etgan) XIV asrda Misr hukmdori Bahriy sulton an-Nosir Qalovun davrida yashab ijod qilgan. U o'zining “Ot kasalliklarini aniqlash san'ati” hamda “Veterinariya va yilqichilikda davolash san'ati to'g'risida mukammal kitob” asarlarida ushbu masalalarni batafsil yoritgan.

Misrlik olim Abu Baqo Muhammad ibn Isomiddin ad-Damiriy (1344–1405-yillar) ham o'zining “Hayvonlar hayoti” asarida veterinariya va zoologiya sohalariga oid muhim ilmiy ma'lumotlarni bayon etgan. Ushbu asar 1371-yilda yozilgan bo'lib, unda zoologiya faniga oid qimmatli ilmiy ma'lumotlar jamlangan. Asar arab alifbosi tamoyillari asosida tuzilgan bo'lib, unda hayvonlarning nomlari, turlari, hayoti, fe'l-atvori, odatlari hamda xususiyatlari haqida batafsil ma'lumotlar keltirilgan.

Muallif o'z asarida ayrim o'quv manbalarida hayvonlar haqidagi noto'g'ri tasavvurlar berilganini tanqid qiladi hamda hayvonlar tasnifini ilmiy asosda arab fonetik tizimi bo'yicha “alif” harfidan boshlanib “ya” harfigacha tartiblab bayon etadi. Shuningdek, qo'lyozmada hayvonlarning biofizik xususiyatlari, ularning inson hayoti bilan bog'liqligi, turli kasalliklari, dori tayyorlash usullari hamda davolash amaliyoti haqida muhim ma'lumotlar beriladi. Muallif qadimgi yunon va Vizantiya olimlarining xalq veterinariyasi bilan bog'liq qarashlariga ham murojaat qiladi.

O'rta asrlarda yashab ijod qilgan olim Al-Jabalning “Kitob al-xayl al-baytari” (“Otlar va veterinariya haqida kitob”) asarida ham veterinariya va otchilikka oid muhim ilmiy fikrlar bayon etilgan. Ushbu asarda hayvonlarni davolash ilmining nozik jihatlari haqida mulohazalar yuritiladi. Biroq muallif o'z asarida veterinariya tarixini yoritishni asosiy maqsad qilib qo'ymaganini ham qayd etish lozim.

Shuningdek, kalom ilmining yirik namoyandasi Shayx Imom Abul Mansur Moturidiy nomi bilan bog'liq “Boznoma” (“Lochin haqida kitob”) asari ham Sharqshunoslik instituti fondlarida 7140, 1280/11 raqamlari bilan saqlanmoqda. Ushbu qo'lyozmada ovchi qushlar, xususan lochinlarning turlari, ularni o'rgatish, parvarish qilish, ulardan foydalanish usullari hamda kasalliklari va davolash usullari haqida ma'lumotlar berilgan.

Bundan tashqari, 2511-raqamli qo'lyozmada "Boznoma" nomi bilan beshta alohida asar mavjud. Ulardan birinchisining muallifi Nizomiddin Ali Marg'iloniy – Farg'oniy hisoblanadi. Ikkinchi "Boznoma" asari esa Boburiylar sulolasidan bo'lgan Akbarshoh (1556–1605-yillar) saroyida xizmat qilgan Sher Muhammad tomonidan yozilgan. Qolgan uchta "Boznoma" asarining mualliflari Ahmad Hoji Tarxon, Sher Muhammad hamda muallifi noma'lum bo'lgan shaxs hisoblanadi.

"Boznoma" nomi bilan mashhur bo'lgan asarlarda mualliflar bevosita o'rganilayotgan ilmiy mavzu haqida yozishni asosiy maqsad qilib qo'ymagan bo'lsalar-da, o'rta asrlarda o'lkada keng qo'llanilgan ovchi qushlar — lochin, qirg'iy, shunqor va boshqa qushlardan foydalanish, ularni saqlash, ovga o'rgatish, xulq-atvori hamda o'ziga xos belgilarini tavsiflash masalalariga alohida e'tibor qaratganlar. Shuningdek, ushbu manbalarda ovchi qushlarni ko'paytirish usullari, ularda uchraydigan kasalliklar, kasallik alomatlari, davolash usullari hamda dorivor o'simliklar, ayrim hayvon mahsulotlari va boshqa davolash vositalari haqida ham ma'lumotlar keltiriladi.

O'lkada xalq veterinariya tabobati muammolari haqida XVIII–XIX-asrlarga oid bir qator qo'lyozma manbalarda ham qimmatli tarixiy ma'lumotlar uchraydi. Ushbu qo'lyozmalarda chorva va parrandalarning turlari, ularda uchraydigan turli kasalliklar hamda ularni davolashda xalq tabobati asosida veterinariya xizmatidan foydalanish darajasi haqida muhim ma'lumotlarni uchratish mumkin.

Bunday noyob qo'lyozmalar turkumiga "Ajoyib al-maxluqot va g'aroyib al-mavjudot", "Qushlar muolajasi tartibi haqida", shuningdek Ali ibn Muhammad Ali ibn Mahmud al-Xorazmiy al-Kubraviy qalamiga mansub "Ov xususida kitob" kabi asarlar kiradi. Mazkur qo'lyozmalar veterinariya tarixini o'rganishda muhim manbaviy ahamiyatga ega.

Shu bilan birga, yuqorida tilga olingan qo'lyozma asarlar va ularning mualliflari, shuningdek ushbu asarlarni yunon, sanskrit (qadimgi hind tili) hamda arab tillaridan tarjima qilgan yoki arab va fors tillarida ko'chirgan hattotlar haqida hozirgi vaqtgacha yetarli darajada ilmiy izlanishlar olib borilmaganini ham qayd etish lozim. Demak, ushbu qo'lyozmalarni chuqur va kompleks o'rganish kelgusidagi ilmiy tadqiqotlar uchun muhim yo'nalishlardan biri hisoblanadi.

O'zbekiston xalq veterinariya tabobati tarixini o'rganishda o'rta asrlarda yashab ijod qilgan yirik Sharq olimlarining asarlaridan ham keng foydalanish mumkin. Ayniqsa, Abu Ali ibn Sinoning "Tib qonunlari" hamda Abu Rayhon Beruniyning bir qator asarlarida xalq veterinariya tabobati tarixiga oid qimmatli ma'lumotlar uchraydi.

Buyuk ensiklopedist olim Abu Ali ibn Sinoning "Tib qonunlari" asari nafaqat inson kasalliklari, ularni davolash usullari, dorivor o'simliklar va dori tayyorlash yo'llari haqida, balki hayvonlar salomatligi, xalq tabobati hamda veterinariya xizmatiga oid qimmatli tavsiyalarni ham o'z ichiga oladi. Jumladan, "Tib qonunlari" asarining birinchi kitobidagi "Ikkinchi fan" bo'limining uchinchi ta'lim bobida "Kasallik belgilarining paydo bo'lishi haqida" hamda ushbu kitobning "Ikkinchi jumla" qismidagi o'n birinchi faslda "Hayvonlar siydigi va uning odam siydigidan farqi haqida" kabi boblarda kasalliklarni aniqlash va davolash masalalari ilmiy asosda bayon etilgan.

Shuningdek, Ibn Sino "Hayvonlar" nomli asarida to'rt oyoqli hayvonlarning sog'ligi, mahsulot sifati, inson hayotidagi ahamiyati, hayvon turlarining o'zaro farqlari, kasalliklari, davolash usullari, semirtirish hamda ularning chidamliligi haqida ko'plab foydali ma'lumotlar keltiradi.

Mashhur ensiklopedist olim Abu Rayhon Beruniyning asarlarida ham xalq veterinariya tabobati tarixiga oid qimmatli ma'lumotlar uchraydi. Jumladan, uning besh kitobdan iborat "Qonuni Ma'sudiy" asarida turli ilmiy qonuniyatlar, kategoriyalar va nazariy tamoyillar bayon etilgan bo'lsa, "Kitob as-saydana fi-t-tibb" ("Saydana") asari o'rta asr dorishunosligining muhim manbalaridan biri hisoblanadi. Ushbu asarda dorivor o'simliklar, dori vositalari va ularni qo'llash usullari haqida muhim ma'lumotlar berilgan bo'lib, ular chorvachilik va xalq veterinariya tabobati uchun ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Zikr etilgan manbalarni o'rganish asosida shunday xulosa qilish mumkinki, O'zbekiston hududida boshqa ilmiy sohalar qatori veterinariya ham qadimiy ildiz va boy ilmiy an'analarga ega.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston hududida chorvachilik va veterinariya faoliyati qadimiy tarixiy ildizlarga ega bo'lib, u xalqning xo'jalik faoliyati va turmush tarzining muhim qismi sifatida shakllangan. Tarixiy manbalar, jumladan "Avesto", o'rta asr qo'lyozmalari hamda Sharq mutafakkirlarining ilmiy merosi chorvachilik va hayvonlarni davolash bilan bog'liq bilimlar qadim zamonlardan boshlab mavjud bo'lganligini tasdiqlaydi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, xalq veterinariya tabobati an'analari nafaqat amaliy tajribaga, balki dorivor o'simliklar, hayvon kasalliklarini aniqlash va davolash usullariga oid ilmiy qarashlarga ham asoslangan.

Shuningdek, Sharqshunoslik instituti fondlarida saqlanayotgan ko'plab qo'lyozma manbalar xalq veterinariya tabobati tarixini o'rganishda muhim ilmiy manba bo'lib xizmat qiladi. Biroq ushbu qo'lyozmalar hozirgi kunga qadar yetarli darajada tadqiq etilmagan.

Shu munosabat bilan quyidagi takliflarni ilgari surish maqsadga muvofiq: birinchidan, xalq veterinariya tabobati tarixiga oid qo'lyozma manbalarni tizimli ravishda ilmiy tadqiq qilish va ularni ilmiy muomalaga kiritish; ikkinchidan, veterinariya sohasi bo'yicha tarixiy manbalarni raqamlashtirish va ilmiy jamoatchilikka taqdim etish; uchinchidan, veterinariya ta'limi jarayonida xalq veterinariya tabobati tarixiga oid bilimlarni o'quv dasturlariga kiritish zarur. Mazkur chora-tadbirlar milliy ilmiy merosni o'rganish va veterinariya sohasining tarixiy rivojlanishini yanada chuqurroq tadqiq etishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risida" gi 2022-yil 28-yanvardagi PF–60-son Farmoni. <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>
2. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. – Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 1998. – B. 24.
3. Abu Ali ibn Sino. Tib qonunlari. V–VIII jildlar, 1-kitob. – Toshkent: "Fan", 1983; Hikmatlar. – Toshkent: "O'zbekiston", 1980; O'gitlar. – Toshkent: "Yosh gvardiya", 1980.
4. Abu Rayhon Beruniy. Qonuni Ma'sudiy. I–V kitoblar. Tanlangan asarlar, 5-jild. – Toshkent: "Fan", 1973; Farmakognoziya (Saydana). Tanlangan asarlar, IV jild. – Toshkent: "Fan", 1974.
5. Abu Rayhon Beruniy. Farmakognoziya (Saydana). Tanlangan asarlar, V jild. – Toshkent: "Fan", 1974; Qonuni Ma'sudiy. Tanlangan asarlar. – Toshkent: "Fan", 1973.
6. Abdolnizozov B. "Avesto" va qishloq xo'jaligi. // "O'zbekiston qishloq xo'jaligi" jurnali, 2000, № 6. – B. 19.
7. "Avesto". "Muta kitobi". – Toshkent, 2001. – B. 37. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti Qo'lyozmalar bo'limi: 6558, 9799/11 raqamli qo'lyozmalar, 7116, 10886 raqamli papkalar.
8. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti Qo'lyozmalar fondi. 6558–9799/11 raqamli qo'lyozma. (SVR AN Uz., VIII tom, 114-bet).
9. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti Qo'lyozmalar fondi. 5694–5203/B raqamli qo'lyozma. (SVR AN Uz., VIII tom, 114-bet).
10. O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti Qo'lyozmalar fondi. 7116–10886 raqamli qo'lyozma. (SVR AN Uz., XI tom).

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100